

Total number of printed pages-4

14 (SKT-3) 3056 B

2023

SANSKRIT

Paper : SKT-3056B

(Brāhmaṇa, Upaniṣad and Vedic Grammar)

Full Marks : 80

Time : Three hours

*The figures in the margin indicate
full marks for the questions.*

Unit-I

(Aitareyabrāhmaṇam)

Marks : 30

1. ऐतरेयब्राह्मणदिशा पुनरभिषेकविधिः सविस्तरम् आलोच्यताम्।

12

अथवा

‘तस्यैते पुरस्तादेव संभारा उपक्लृप्ता भवन्त्यौदुम्बर्यासन्दी...।’

विशदं व्याख्यायतामयं सन्दर्भः।

Contd.

2. सप्रसङ्गं केषाञ्चित् त्रयाणां व्याख्या कार्या : $6 \times 3 = 18$
- (a) व्याघ्रचर्मणास्तृणाति.... ।
- (b) इत्येमामासन्दीमारोहेद्.... ।
- (c) इमा आपः शिवतमा इमाः सर्वस्य भेषजीः ।
इमा राष्ट्रस्य वर्धनीरिमा राष्ट्रभृतोऽमृताः ॥
- (d) अथ यदातपवर्ष्या आपो भवन्ति.... ।

Unit-II

(Munḍakopaniṣad)

Marks : 20

3. मुख्योपनिषदः काः सन्ति? प्रतिवेदं तेषां नामानि लिख्यन्ताम् ।
अपि च मुण्डकोपनिषदः विषयवस्तु विशदं प्रतिपाद्यताम् ।

10

अथवा

‘परा चैवापरा च’ — व्याख्यायतामयं सन्दर्भः ।

4. अधःप्रदत्तानां द्वयोः शाङ्करभाष्यानुसारिणी व्याख्या कार्या :

$5 \times 2 = 10$

- (a) शौनको ह वै महाशालोऽगिरंसं
विधिवदूपसन्नः पप्रच्छ ।
कस्मिन्तु भगवो विज्ञाते
सर्वमिदं विज्ञातं भवतीति ॥

- (b) अविद्यायामन्तरे वर्तमानाः
 स्वयं धीराः पण्डितं मन्यमान्याः ।
 जङ्घन्यमानाः परियन्ति मूढा
 अन्धेनैव नीयमाना यथान्धाः ॥
- (c) तस्मै स विद्वानुपसन्नाय सम्यक्
 प्रशान्तचित्ताय शमान्विताय ।
 येनाक्षरं पुरुषं वेद सत्यं
 प्रोवाच तां तत्त्वतो ब्रह्मविद्याम् ॥

Unit-III

(Vedic Grammar)

Marks : 30

5. केषाञ्चित् चतुर्णां वैयाकरणिकी टिप्पणी लेखनीया :
 3×4=12
 दूरो, अदृश्रम्, अगन्म, दध्मसि, प्रयै, नप्त्यः कर्तन
6. सोदाहरणं केषाञ्चन षण्णां सूत्राणां व्याख्या कार्या :
 3×6=18
 (a) फिषोऽन्त उदात्तः
 (b) वृषादीनाञ्च

(c) निपाता आद्युदात्ताः

(d) आद्युदात्तश्च

(e) चितः

(f) कितः

(g) लिति

(h) धातोः

(i) जित्यादिर्नित्यम्
